

Nagy szeretettel és tisztelettel köszöntöm a kedves Olvasót, akinek most alkalma nyílik arra, hogy konferenciakötetünk írásait böngészve velünk közösen gondolkodjon az együttjárásnak arról a létmódjáról, amelyre Ferenc pápa hívta meg az egyházat 2021. október 10-én, megnyitva a szinodális folyamatot. Ehhez a folyamathoz csatlakozott a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola, amikor 2022. március 19-én tudományos konferenciát rendezett, hogy több szempontból is körbejárja a szinodalitás témáját.

A szerzetesek hangja – egy szinodális egyházért című Sapientia-nap előadói között köszönthettük Marton Zsolt váci megyéspüspököt, és nagy-nagy örömmel fogadtuk Nathalie Becquart nővért, aki a Püspöki Szinódus altitkáráként az első nő, aki ilyen szerephez jutott a Vatikánban. Ez is az egyházban zajló szinodális folyamat egyik gyümölcse, és ezért külön érdeklődéssel vártuk őt itt Magyarországon. Kettejük után meghallgattuk Kalmár Petrát, a piarista rend szervezetfejlesztőjét és projektkoordinátorát, aki a laikusok hangját jelenítette meg ezen a napon. Szerettük volna, hogy ez a nap kapjon egyfajta szerzetesi jelleget, hogy szerzetesi főiskolaként a Magyar Katolikus Egyházban ebből a szempontból is tematizáljuk és jelenlévővé tegyük a szinodalitás témáját. Ezért kértük fel egy előadás megtartására Hortobágyi Cirill atyát, pannonhalmi főapát urat, aki a Férfi Szerzeteselőjárók Konferenciájának az elnöke,

illetve a Sapientia Főiskola Fenntartói Konferenciáját is ő vezeti, így több szálon is kötődik intézményünkhöz. Őt követően Németh Emma testvért hallhattuk, aki a Szociális Testvérek Társaságának kerületi elöljárója s a Magyar Rendfőnöknők Konferenciájának az elnöke. Szerettük volna ugyanis itt is megjeleníteni azt, hogy férfiszervezetesek és női szervezetesek hogyan tudnak együttműködni, együtt létezni, együtt cselekedni az egyházért, melyek azok a formák, amelyekben ez lehetséges. Németh Emma testvér után Deák Hedvig OP nővér, aki az Árpád-házi Szent Margitról Nevezett Domonkos Nővéreknek az általános főnöknője, a Sapientia Főiskola tanára, volt rektorhelyettese a domonkos szempontot hozta be konferenciánkra. Míg Berhidai Piusz OFM, a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány tartományfőnöke és Szakál Ádám SP, a Piarista Rend Magyar Tartományának tartományfőnöke, akik a Sapientia Főiskolát fenntartó rendeket képviselik, és a maguk szerzetesi tapasztalásával gazdagítottak bennünket.

De hogyan is értünk el ehhez a naphoz? Azoknak, akik nem „sapiéntiások”, annyit érdemes elmondani, hogy 2021 őszén, amikor Ferenc pápa meghirdette a szinodális folyamatot az egész egyház számára, elkezdtünk azon töprengeni, hogy mi lehet az a mód, ahogyan mi mint egyházi felsőoktatási intézmény felkarolhatnánk. Fontosnak éreztük, hogy szerzetesi főiskolaként valamiképpen megjelenítsünk sajátos hangunkat ebben a témában. Azt is el kell mondanom, hogy van nálunk egyfajta előzménye ennek a szinodális folyamatnak, ugyanis a főiskolánkon elkezdődött több mint egy éve egy jövőről való közös reflexió. Ennek volt több állomása, amikor a főiskola polgárságát, a tanárokat, a munkatársakat, a diákokat faggattuk arról, hogyan látják ők ennek az intézménynek a jövőjét a Magyar Katolikus Egyházban és a magyar társadalomban; a 21. században mi ennek

az intézménynek a feladata, hiszen az elmúlt húsz-huszonkét évben, az alapítás óta annyi minden változott. A környezet, amely körülvesz bennünket, nem ugyanaz, nem ugyanaz az idejások létszáma sem. Viszont ugyanaz az elkötelezettség, amellyel ez az intézmény a Magyar Katolikus Egyházért cselekedni szeretne.

Együtt járni az egyházban – mivel ezt nemcsak teológiai témaként tartjuk fontosnak, ezért a főiskolánk létmódjává is szeretnénk tenni, így jutottunk arra az elhatározásra, hogy a szinodális létmódot próbál-gassuk együtt, amelynek egy fontos pontja volt ez a konferencia.

Annak, aki közösségben él, talán nem kell megmagyarázni, hogy miért fontos együtt járni, ugyanakkor mégiscsak látjuk, hogy ez nem magától értetődő. Számomra a szinódus meghirdetésében különösen fontos mozzanat volt, amikor Ferenc pápa arra hívta az egyházat, hogy ebben az együttjárásban legyen prófétai jel a világ számára.

Szent Antal apáttól maradt fenn az alábbi apoph-tegma:

„A felebarátunktól függ életünk és halálunk, hiszen ha testvérünket megnyerjük magunknak, Istent nyerjük meg. Ha pedig testvérünk iránt haraggal viseltetünk, Krisztus ellen vétkezünk.”

Felebarátunktól függ életünk és halálunk, mondja Antal apát. Nincs ennél fontosabb. Ez fontosabb, mint bármilyen ideálunk, bármilyen eszmény, bármilyen gyakorlat, bármilyen hagyomány. A keresztény életnek ez egy olyan alapvetése, amelytől szívesen eltérülünk néha a szépséget, az ideálist keresve. Mégis mindig, amikor összetörik egy közösség, vissza kell térnünk ide. Ma a világban azt láthatjuk, hogy sok ember buborékokban él, néha mi is; egy-egy eseménynek

homlokegyenest ellenkező értelmezései léteznek a társadalomban (vegyük csak példának a szomszédunkban zajló háborút), hogy érintkezésbe se tudnak lépni egymással a vélemények, és gyakran nincs mód a párbeszédre. Azt gondolom, hogy amikor a szinodális út kapcsán az egyház meghallgatásról beszél, és nemcsak beszél, hanem gyakorolja is egymás meghallgatását, akkor tényleg prófétai jellé válik, ahol bármi elhangozhat, bárki megszólalhat; és ahol egymás megértésén dolgozunk, ott ennek a világnak az élhetőbb helyé tételén is dolgozunk.

Amikor a Sapientia Főiskolán elkezdtünk minderről gondolkodni, akkor mi is ezt a létmódot kezdtünk el tanulni – ugyanis a szinodusi folyamat remélhetőleg nem egy 2021-től 2023-ig tartó egyházi esemény lesz, amely majd egy szép dokumentummal lezárul, hanem tanulási folyamat: az egyház lényegéhez tartozó új létezési módot próbáljuk meg bensővé tenni. Tesszük ezt ezzel a kötettel is, amellyel arra hívjuk meg kötetünk Olvasóit, hogy ismerkedjenek meg közelebbről a szinodális együttjárás létmódjával.